

גָּל עַיִן וְאָבִיטה

בעה"ת

ימזקאל ת (יב) וַיּَאמֶר אֶל־בְּרָאֵיתْ בָּן־אָדָם אֲשֶׁר־זָקֵנִי בֵּית־יִשְׂרָאֵל עַשְׂים בְּחַשֵּׁן אִישׁ גַּפְרִי מִשְׁפִּיטוֹ כִּי־אַמְרִים אֵין־יְדִיד רָאָה אֵינוֹ עַצְבֵּן יְדִיד אֶת־הַאֲכֹעַץ: (יג) וַיֹּאמֶר אֶל־עַד פְּשָׁב־תְּרָאָה תַּזְבִּיחַ בְּדִלּוֹת אֲשֶׁר־הַפָּה עַשְׂים: (יד) וַיֹּאמֶר אֶת־אֶל־פְּתַח־שַׁעַר־בֵּית־יְדִיד רָאָה אֵלֶיךָ וְעַזְבֵּן הַצְפָּנָה וְהַגָּה שֶׁם־הַשְׁעָרָה שֶׁבְּתוֹךְ מִבְּבֹתָה אֶת־הַתְּפָמֹז:

רשות אל פונה שעיר בית ה' - תונך חיל העזרה אל פונה ההיכל אשר בצלפון דאמר מר שני פשפשין היו בבית החליפות אחד בצלפון ואחד בדרומם. מבוכות את התמוז- דמות א' שמחממו' אותו מבפני' והוא עיני' של עופר'יהם נתונין מחום ההיסק ונארה כל' בוכה ואומרת תקנתה הוא שואל. תמוז- לשון היסק כמו על ד' חז' ל'מ'ה (דניאל ג') ואתונא זהה יתרה (שם): מבוכות את התמוז- י' מ' כי מבוכות הוא כמי רזהה לומר משוכחות את התמוז היו עושים חוג לעכו'ם והיו הנשים באאות' לשמהו י' מ' שהו' עושים בתחבולות שבאו המים לעכו'ם הנקרתת תמוז והיה בוכה לומר שהיה שואל שיבדו'ו י' מ' התמוז השורף מן למאן ר' ל' שהו' בוכות על אותו שהוא שוף שהו' שופין בוניהם בוניהם באש והונשים היו בוכות אותו:

רד' ג': מבוכות - הרמב"ם ז' כתוב כי נמצא בספר מספרי העבודות הקדמוני' כי היה איש מנביי' עכו'ם ושמו תמוז ורא' למך אחד צוחה לעבוד ז' כוכבי לכת י' ב' מזל' והמיתו המלך ההוא מיתה משונה ובליל מותו התקבצ' כל הצלמים מקומות הארץ אל היכל בבל לצלום החаб שהוא צלם המשמש והיה זה הצלם תלוי בין' שמי' וארכ' ונפל לתוך ההיכל וכל הצלמים סבבו והוא מספר להם מה שארע לתהונת הבבאי והצלמים כולם בוכים וסופדים כל הצלמים להיכליה' בקצות הארץ והוא זה להם לחוק עולם בתקילת ים ראשון מח' תמוז בכל שנה יסודו יבכו על התמוז יש פרשימים תמוז שם חיה שהו' עבדים צלים שלהם.

עובדות ישראל: בغمרא [תענית כו ע"ב] לא היו ימים טובים לישראל כת"ז באב וכוה'כ שבנן היו בנות ישראל יוצאות וחולות בכרמים ומה היו אמורות בחור שא נא עיניך וראה'ת אתה בורר לך וכו'. כי חדש אב בציירפו היוצא מפסוק (דברים ז, ט) ה'רכת' י'שמע י'ישראל ג' י'ום, שם החיצ' האחרון ממש הי'ה השלט בחיצ' ראשון של החדש הוא בח' דין. וביום ט' י' נמתק הדין על ידי' הצירוף החיצ' שם י'ה, והוא נוטריקון י'ום ה'כיפורם, לרמז כי ט' י' באב ויה'כ הם חד דרגא, כי בהם עלייה לבינה, וכמ' שאר' ז' הל' הפירוש על יוצאות וחולות בכרמים, ע"ש:

והיו אמורות בחור שא נא עיניך, פירוש הקב"ה שהי'ם גראה עליינו ברחמי' שבחר בם ובא ונתגלה עליינו בבחינת אלה' ישראל, שכן נקרא בחור כמ' ש' בים נדמה להם כבחור. עתה שא נא עיניך, פירוש הגיע העת שתשא ותונטלו את אלו החדש'יהם שהם נקראים עיני', כי תמוז ואב הם בחינת עיני' דטטרונית'ם כנדע. ועיקר בקשtiny'ם ותחולtiny'ם שיתיקן העיני', וזה תהיה כל' שעיניה יפות אין כל גופה צריכה בדיקה. וכמ' ש' הפירוש בכל' לשון בקש'ת העיני'. כמו והוא עיני' בטורט', שייאיר על ידי' התורה. וכן ועינינו תראיינה מלוטך, כי הקב'ה הוא מלך בעצם היה זהה וייה אפי'ו בחדשים הללו שהחריבו הבית, כי הכל' היה בALTHO' ויה' צופה ומבט' מראשית הבירהה על חורבן הבית וד' גליות וביאת המשיח וכמ' ש' חז' ל' (ב' ב') בפסוק (בראשית א, ב) ורוח אלה'ים מרחתת וגו' ע"ש. רק שבחדשים האלה' נסתמו בח' עיני' למטה בILI' מלכותו, لكن' אם מבקשים ועינינו תראיינה מלוטך, כי כשייבנה בית המקדש יה'ו' הצעמות לשושן ולשםחה. וכן אם מבקשים שא נא עיניך וראה' מה'ה אתה בורר לך, כי כל' המבוקש מהחדשים האלה' רק לבירר הניצוץ'ם הוא על ידי' שמן כנדע. וגם רונץ' כי מחמשה עשר באב עד ר'ה הם מ'ה ים, ואז בר'ה יום מלכותו אשר חדש המלוכה והיה למך אמן: והנה בחדשים אלו ציריך כל אדם לשמר את עצמו' שלא' פול ממדרגתתו, כי הם ימים הנמנכים בשנה, וכמ' ש' כמה פעומים מהה והנה שמעתי מכובד הגאון קדוש ה' החסיד מה' שමואל שמלעלא' ז' ל' אב' ד' דק' ג' נ' ש' פירוש ורמז הפסוק (איוב לא, א) בראית' ליעני מה אתבון על בתולה, כי מדרך העולם להתבונן ולשוב אל ה' בחודש אלול המוקן לתשובה, אבל' מי' שמשכיל ועינוי כרתי לעני' מה אתבון על בתולה, כי מדרך העולם לשבור את עצמו' אפי'ו בחודש תמוז ואב שלא' לפול ממדרגתתו וכורת' ברית עם ה' ואז מילא פקוחות הוא עובד הש' כל' השנה ושומר את עצמו' אפי'ו בחודש אלול, כי הוא מוקן ומחזון לעבודת ה' מקדם אפי'ו בחדשים הנמנכים, וק' י' בחודש אלול שבו אין לו להתבונן יותר בחודש אלול, כי הוא מוקן ומחזון לעבודת ה' מקדם אפי'ו בחדשים הנמנכים, ובירור הניצוץ'ם העיני' כמ' ש' לעיל, הקדשה ביתר שאות, זהה רמז הכתוב ברית כרת' לעני', פירוש שאני' כורת' ברית לעני', הם החדש'ים שנקרו עיני' כמ' ש' לעיל, لكن' מה אתבון על בתולה, שהוא אלול במל' בתולה, כי אני מוקן לעבודת ה' מלפניהם:

שם'ש: בספר יצירה המליך אות ח' ברא'יו וכו' וכן הוא בהאר'ו ז' ל' שטמוץ הוא עין ימי'ן דרחל, ולפי' סדר הדגאים נמי' מתיחס חדש זה לראובן ע"ש (בראשית כ"ט) כי ראה ה' וכו'. מכל' הליין' גראה שעינן חדש זה הוא ברא'יו: ונראה לפ�� דהנה במרגלים שה' עיקר הליכתם בחודש הזה כתיב' וראיתם את הארץ וג'ו', ולא מס'ים וגדיזו' לי, ולכן עיקר חסר מן הספר: אך גראה דהנה במדרש (פתיחה דאי'כ'ר) מדמה את גלוות ישראל מא' לשילוח' אה' ר' מג' ע', ומובן מזה נמי' להיפוך שביאתן של ישראל לאאר' היא דוגמת הכנסת' אה' ר' מג' ע', ואילו' הייתה ביאת הארץ לארץ תחלת הקילוק' ה' בחוש הראות, כמו שפירש': ראתה בחטא אדם הראשון כתיב' ותראו האשה כי טוב העץ למאלך וכו' אם כן תחלת הקילוק' ה' בחוש הראות, וכמו שפירש': ראתה דבריו של נחש, והוא מלשון הנמצא בדברי חכ' ל' רואה אני את דברי' אדמוני', והינו שדבריו' מצאו חן בעינ', כן נמי' התיקון' ה' ציריך להתחילה בכאן זה, הינו' שטורה' דקדושה המלבוש בא' ימצא חן בעיני' המרגלים, זה ה' פתח התיקון', כי העינים הם שעורי הלב' ונקראים שעורי ג' ע', וע' הכל' תול'י' ברא'י. שברא'י' טוביה' וננסות' לב' בחינות' טובות' ומעוררות' אותן עד שנשלם בכל' ההרגשות', וולעומתו ח' י' בהיפוך. וזהו שאמרו ז' ל' שמשון בעיניו מרד וכו' שנאמר אותה קח לי' כי ה'יא' שירה' בעני' לפקך נקרו פלשתים את עיני'. וזהו הענן ען' טוביה' וען' רעה' הנזכר במסנת' אבות. וזהו הענן ולא תנתו אחר' לבבם ואחר' עיניהם, וכונראה לעולם זהה' תחלת הקילוק', וכן הוא דרך כל' המסייעים בימי'ם אלה' בחיבוריהם הטמאים, להמਐ' בעיני' הקוראים את ד' ת' וכל' טטרא' דקדושה וכובד' ישראל, ולוזם ולהדר' ולחייב את אשר להיפוך, והכל' הוא בכלל' הריא', אשר מי' שלא' ראם, וכו' השכilo' המרגלים ומתקנו את בח' הריא' ה' פתח פתו'ה לכטנו' לארץ' ישראל וה' נגמר התיקון' בכל' ההרגשות. אך לדאבון במ' ה' השכilo' המרגלים ותקנו את בח' הריא' ה' פתח פתו'ה לכטנו' לארץ' ישראל וה' נגמר התיקון' בכל' ההרגשות. ומן' מ' חדש זה הוא מעוטד' לתיקון' חוש להיפוך וכמו (שם' א' ו' י' ט') כי ראו' בארכון ה' וכמו (שה' ש' א') אל תראו' שאני' שחרחות. ומן' מ' חדש זה הוא מעוטד' לתיקון' חוש הריא', וזה נשאר לדורות' וכל' פרט' ופרט', ואם ח' י' אינו מזהר', הוא ח' י' להיפוך עני' המרגלים, ומולשן טהרה' כמו' וחטא את אמרנו' שמלה' חטא' משמש דבר' והיפוכו, מלשון חסרו'ן כמו (מל' א' א') והיית' אמי' ובוי' שלמה' חטא'ים, ואיש המכוון' לבבו' לטהרה' לעולם' יראה' לטובה' הבית', תחתני' באזוב' ואטורה. וזה' המלצת' אות ח' ברא'ו: ויל' דה'י'נו' הך' שאמרנו' ז' ל' בקידוש החדש' מצוה' לקדש עפ' הריא', והוא תיקון' על פג' המרגלים ברא'י' בכנסת' ישראל, ונתקן' בקידוש החדש' שהוא בכנס' כידוע:

שם'ש: בספר יצירה המלך אות ח' בראי' וקשר לו כתיר וצרכין זה בזה וצר בהן סרטן בעולם ותמודז בשנה ורגל שמאל בנפש. נראה לפרש דלשון תמוז הוא מלשון למצוא לאתוֹנוּ (דניאל ג' יט') שפירשו בו הסקה ושריפה וכן מז' רעב (דברים ל"ב י"ד), וביחזקאל (ח' י"ד) והנה שם הנשים יושבות מבבות את התמזד שפירש"י גם לשון היסק, והיינו שמלז חדש זה מושך לחמימות חיצונית, וכן סרטן אוכלין אותו בעלי זמה להלהב תאומים ידוע, וא"כ שרשו חמימות רעה ר"ל: והנה אות ח' היא רומחת לחטא, אבל לשון חטא מצינו משמש דבר וופכו, כי חטא הוא חסרון כמו (מל"א א') והייתי אני ובני שלמה חטאיהם שפירש"י חסרים מלשון קולע אל השורה ולא יחתיא, וע"כ הוא שם מושאל לשוגגון שעכ"פ הם חסרים מהשלמות, וממצינו ג"כ בלשון טהרה כמו (יירא י"ד נ"ב) וחטא את הבית, (תהלים נ"א) תחטאנו באחוב ואטרח. וכן מצינו בלשון ראי' שמשמשת דבר וופכו, יש מלשון (כתובות ק"ח ע"ב) רואה אפי את דברי אדםון, ומלשונו זה (אסתר ב') הרואיות לתת לה מבית המלך, ויש מלשון בזין כמו אל תראוני שאני שחרורת שפירש"י אל תשכלו بي לבדין, וכן (חזקאל כ"ח י"ז) לרואה בר, וכן יש לפרש בפרשת מוטות ויעלו עד נחל אשכול וראו את הארץ יניאו את לב בני ישראל. והטעם יש לומר כי הראי תלוי במחשבת הלב, אם אדם רוצה לראות טוב הוא בדבר הזה טוב, כי טובת העין היא מעוררת את חלקו הטוב שבדבר הזה להאריך גנד עיני, ולהיפוך להיפוך. וע"כ המרגלים שהי' בדעתם שלא נכנן לפניהם לעלות לא", מטעם שכabbת הזהה ק' א' טעמיים אחרים, ראו בעיניהם חלקו הסותר מן העלי', ע"כ בראי' היא עצמה שהיתה שלא מטופת עין פועלו שעמדו לנגד עיניהם עניינים מנויים את לב בני ישראל, וכן שאמור ארץ אוכלת יושבי' שכל מקום שהי' עוברים מוצאים קוביiri מתיים, ובאמת הי' גנותים טובות עין בזה הי' רואים האמת שהטيبة כדי שלא יתנו לב למרגלים וכדומה: ובזה יש לפרש המלך אות ח' בראי' שניהם עניין ממש שדבר והיפוכו, וצר בהן סרטן בעולם ותמודז בשנה שהוא עניין חמימות כנ"ל, היינו להפוך את עניין החמימות החיצונית לחמימות דקדושה, כי התורה נקרה אש דת מלשון דת אש, וביחזקאל (ט"ז) כי מה אש יצאו פירש"י בשם תי' מהתורה שהיא אש, ובדברי חזק"ל (תענית ד') הא' צורבא מרבען דרתה אוריתא הוא דקה מרתקאה לי' דכתיב הלאה הנה דברי כאש, ואש התורה היא מהפcta את אש המזל לקדשה; ובאים לאו ח' הוא שורש כל הרעות:

וננה לפि סדר הדගלים מיוחס חדש זה לראובן מלשון ראי' שהוא משמש דבר וופכו. והנה ראובן פתח בתשובה תחיליה ותשובה נעשים לו דזונות דזכויות. וע"כ חדש זה שהוא מירחין דישו עד עתיד' להתפרק מרעל טוב וייחי הצומות לשון ולשמה, ובוזאי' תחיל המועד מ"ז בתמודז ימשך עד ט' באב, והימים שבינתיים יהיו כמו חול המועד, ובכיתה ראשון שנאמר (מל"ב כ"ה) בתשעה לחודש זוג' ותבקע העיר, אלא שנחנו עושים יום הצום ב"ז לחודש משות דחובבן שני עדיפא לי', אבל לענין ימי ששן ושמחה שייהו הימים האלה ב"ב בוזאי' תחיל מט' לחודש ויצא רוב החודש כולל קודש מהופך מהמותו מחטא לטהרה ומבדין לכבוד:

בני יששכר: א) צירוף הי' השולט בחודש תמוז הוא הו"ה... ויצא מפסוק וכל ז"ה איננו' ש"ה ל"י מן הספר תיבות, צירוף הי' של חדש מונחים אב הוא הי'... והנה צירוף השם של חדש תמוז הוא למפרע לגמרי והוא מורה על דין, ומצירוף זה השם נתהווה הדין על המן הרשע באומרו וכל ז"ה איננו' ש"ה ל"י, ע"כ שליט הדין בזה החדש, ואפילו' קודם י"ז בתמוז, להיות הימים ימי' הילך המרגלים אין הימים הללו בתagation הרחמים כל כך, וצירוף השם של חדש אב תחולתו הוא למפרע וחזי' השני י"ה הוא סדר, מורה על ט' י' ימים (מן' י' ה) מן חמשה עשר ואילך מתעוררים הרחמים והתחלה התערורות התשובה.

ב) בספר יצירה המלך אות ח' בראי' וקשר לו כתיר וצרכין זה בזה וצר בהם סרטן בעולם ותמודז בשנה ויד' ימין בנפש ذכר ונקבה, ואח' כ' המלך אות ט' בשמיעה וקשר לו כתיר וצרכין זה בזה וצר בהם אריה בעולם ואב בשנה וכוליא' שמאלית בנפש ذכר ונקבה, ע"כ רואה אותוות ח' ט' המה השולטים בב' חדשם הללו, וזה הנרמז חטא ירושלים וכו' [אייכא א... א' אלו הב' חדשים שבהם אותן אותיות ח' ט' בהם ד'יקא גרם, ותמצא שאמרו ר'יל רואים הי' ישראל לעשות להם נס בימי עדרא דרך שנעשה להם ביום' יהושע אל שגרם החטא, הנה תמצא שבא עדרא לירושלים בחודש החמישי [עזרא ז' ח'] שאז שליט החטא, ואיזה שיש לפרש חטא ירושלים ע"כ לדדה היתה, ולואורה קשה, הלא חטא פירשו שוגג וקשה וכי מפני שחגגה על כן תהיה מרוחקת כנדה, ולפי הנ'יל יש לפרש חטא ירושלים, הזמן גורם זמן שליטות ח' ט', ע"כ למדת היתה רק כנדה, לא כמו שאר ערויות שאסורי ומרחיקין לעולם, רק כמו גדה שמותרת לאחר זמן: ג) הנה התבונן עפ"י ספר יצירה הנ'יל, חוש הראה בנפש הוא נגד חדש תמוז בשנה, וחוש השמיעה בנפש נגדי חדש אב בשנה, והנה תמצא בסידור השבטים לדגליים, יהודה יששכר צבולן נגד יisin א'יר סיון דgal א', דgal ב' ראוון שמעון גד, הנה ראובן נגד חדש שהוא חדש חוש הראה, על כן אמרה לאה בלידת ראובן לשון ראה כי ראה י"י בענין, ושמעון נגד הוא נגד חוש השמיעה, על כן אמרה לאה בילדתו לשון שמיעה כי שמע י"י כי וכו' [שם כת לג] והנה תמצוא את הרaison בשם ראובן אות ר' כמו אות הרaison של ראה, וכן אות הרaison ב"ב, להה תמצוא דהbab' נשאים של אלו הב' שבטים ראוון שמעון קבלו' פגט תיכף בהיותם נגד ב' החדשם, בעוד שהי' ישראל במדבר בשמעון ש' כמו את הרaison של שמיעה), והנה תמצוא כי הנשאים של אלו ב' השבטים מהם נגד ב' החדשם, בעוד שהי' ישראל במדבר אריע בהן מה שairyע, דהנה המרגלים הלאו לטור את הארץ בכ"ט סיון, מילא הלאו בתמוז חדש הראה, וראו את הארץ יניאו את לב בני ישראל וכו' וופגס חוש הראה, והנה ישבו מטור הארץ מזק ארבעים יומ' [שם יג כה] בחודש אב חדש השמיעה והוציאו דיבה על הארץ, ותsha כל העדה יתמן את קולם [שם יד א'] כי שמעו לדבריהם ונפגם בחוש השמיעה, ונגזרה גירה על אלו ב' החדשם עד כי ירוחם הש'

ד) עפ"י קבלת הארץ'יל אשר כל החדשם הם בחינת אבירי הראש, והנה ב' החדשם הללו הם בחינת עין ימין (תמוז) ובcheinת עין שמאל (אב), וכעת בעוה' ר' נאמר עין ירודה מים [אייכא א'ט], נ'יל הוא הנרמז בדברי חזק'ל כליה (כנטת ישראל) שעיניה יפות אין כל גופה צריך בדיקה [תענית כד]. ובהיפך ח'ז' וכו', והנה עינים הללו יתוקנו ויאירו בבאו פינח'ס' אלה' ב' מהירה בימין' ב' בעמ' ע'...]

עבדות ישראל ויגש: דהנה גם הצדיקים ההולכים ומתקרבים בקדושתם תמיד לפני הש"ת, מכל מקום לכל יש עת וזמן תחת השם שירודים באפס מה מקדושתם כגן בימי טבת ושבט או בימי תמוז ואב שהם בעצם ימי' ירידה שבhem נחרב הבית בראשונה ושנייה והובקעה העיר וכל הצרות עד כי חדל לספור כדאיתא בזוזה'ק דחולקא דיעקב ביןין א'יר סיון וחולקא דעתו בתלתל ירחין טבת תמוז אב אבל איתא ביד דהא לאו נוליה דיליה אלא עד חמשה עשר, ובמקום אחר נמצוא בזוזה'ק טבת שבת תמוז, ויש לומר בקי'ו' דלא סתרי אהדי' מאמרם אלו שהם ייחד שלוש חדשם טבת ותמוז قولם וחזי' שבט עד חמשה עשר, כי שבט מחמשה עשר שבב נמצוא נשר חרולקא דיליה טבת תמוז חזי' אב: ואב גם כן עד חמשה עשר, כי לא היו ימים טובים לשראל כחמשה עשר באב נמצוא נשר חרולקא דיליה טבת תמוז חזי' אב: וזה נרמז בפסוק (בראשית לה, כד) ויהי כמשל חדש ייגד להודעה לאמר... הוא הצדיק שנקרא יהודה על שם כי ימלא פיו בברכה והודאה תמיד להשי'ת וממליכו. אבל בשלש חדשם אלו ייגד זונת' תמר מלך, פירוש הכללה העלונה היא המלכות יודדת אז בעולם התמורה והחסרון ונקרא מלשון צוות והשתה וממלא שמתבלבל הצדיק מעבזתנו, ואב על פי שהצדיק מתבלבל קצת עכ'ז' קום והתהלך על משענותו וציר לחזק את עצמו מלכ' הארי ולא יפול ח'ז' רק בירידה שהוא צונך עלייה ומקצת ענפי החשכות ואורח צדיקים כאור וגגה.

